

Egyetértés

POLITIKAI NAPILAP

DEBRECZEN, 1921.

III. ÉVFOLYAM, 163. SZAM.

PÉNTEK, JULIUS 22.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egy hónapra 50—K Félévre. . 220—K
Negyedévre 110—K Egész évre 440—K

EGYES SZÁM ÁRA 2 KORONA.
Kapható az összes dohánytözsdekben és
az utcai árusítóknál

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ferencz József-ut 26., I. em. (passage)
a városi bérházban.

Az olcsóság

mint hullám, úgy látszik, nagyon hamar fejezte be rövid pályafutását. A nagy zajjal köszöntött olcsósági hullám már hetek óta mereven stagnál egy ponton és gazdaságilag megkínzott közönségünk hiába lesi további haladását.

Tulajdonképen valójában még nem is voltunk olyan nagyon bent a „olcsóságban”. Mert hogy egy pár jóra való cipő 2500 korona helyett 1500 koronába, a tojás 6 korona helyett 3—4 koronába került, az még nem olyan boldogító olcsóság. De hálások voltunk ezért is, mert hiszen hosszú esztendőknél át csak ahhoz voltunk szokva hogy az árak mindig felfelé mennek és a drágaság mindig nagyobbodik.

És ezt a régen várt szerény örömminket ismét veszély fenyegeti, mert a lejőre került árak mintha megkötötték volna magukat, sőt néhol mintha emelkedő irányzatot is mutatnának. Emellett a jelenség mellett nem haladhatunk el közömbösen és nekünk, akik egyenként és társadalmilag is annyit szenvedtünk a gazdasági életünket bénító drágaság miatt, nekünk érdemes e kérdéssel foglalkozni és azt felszínen tartani.

Azok az okok, melyek az olcsósági hullámot ellaposítják, különböző természetűek, de jórészt olyanok, hogy saját tehetetlenségünkben, rövidlátásunkban és nemtörődömségünkben rejlenek.

Az első ok a zürichi kurzus imádata. Kereskedelmünk és belső forgalmunk szinte babonásan lesi a zürichi jegyzéseket és teljesen kiszolgáltatja magát a tőzsde bizonytalan játéknak. Ma a kereskedők és általában mindenki, nem az üzletek üzletszerű lebonyolításán keresi a hasznot, hanem a spekuláción. Hogy a valuta romlása nem lehet komoly oka az üzleti forgalom benulásának, arra példa a lesajnált Ausztria; ahol szinte békebeli arányokat öltött a kereskedelmi forgalom. Bécs városa szinte kereskedelmi központja lett az utódállamoknak. A valutáris konjunkturák erőszakolt kihasználása feltehetően rontja gazdasági helyzetünket. Ezért addig nem is boldogulunk idehaza, amíg mindenki Zürich után táncol.

A drágaság és olcsóság közötti harcban nem kevésbé hátrányosan érezteti hatását helytelen gazdasági politikánk. Ismételt rámutattunk már arra, hogy a pénzügyminiszter minden zsenialitása mellett sem tudja egyszerű programját megvalósítani kizárólag a fináncpolitika alapján. Mert a horribilis adók és vagyonszá-

váltságok az államháztartás mérlegét esetleg helyrebillentik, de az adózó polgárság gazdasági, anyagi helyzetét egyáltalán nem javítja. Ehhez sok más kell még.

A kormány talán érzi is ezt és talán készül is valamire, amint ez a költségvetési javaslat sorai

között kitünik, de ez a nekikészülődés igen lassu és igen nehézkes és igen sok pártpolitikai motívum terheli. Már pedig itt gyors segítségre van szükség, mert különben az olcsóság szerény hullámát, melyet az első ijedtség szült, el fogja nyelni a spekuláció.

Ellentétek Franciaország és Anglia között

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Bécsből jelentik: Páris és London között kiélesedett a helyzet. Franciaország továbbra is az erőszak útján akar haladni. Londonban nagy visszatetszést keltett a francia kormány jegyzéke.

Egyes politikai körökben nyíltan hangoztatják, hogy Franciaország felkelést provokál Felsősziléziában, hogy ürügyet találjon a Ruhr-vidék megszállására.

Erekly kritikája.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Budapest, július 21. A nemzetgyűlés ülését 11 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök. Az elnöki előterjesztések után Temesváry Imre beterjeszti a közigazgatási és földművelésügyi bizottság jelentését, a gazdasági felügyelőkről szóló törvényjavaslatról. — A javaslatot sürgős napirendre tűzik.

Az indemnitás vitájának első szónoka Czeglédy Endre, aki röviden foglalkozik a javaslattal. Az intenzív gazdálkodás alapfeltételeit kell megteremteni. Gazdasági munkaprogram nélkül nem lehet Magyarországot újjá építeni. Kéri a kormányt, hogy a megszavazott anyagból többet fordítsanak a termelés céljaira. A földbirtok reform kérdésében eddig még semmiféle termelési javaslatot nem látott. Szerinte az intenzív gazdaságot kellett volna megteremteni. Nagyon helyesen cselekedett volna a kormány, ha idejében megteremtte volna a földbirtok reformra vonatkozó intézkedéseket.

Ezután Windischgraetz Lajos herceg szólalt fel Beniczky Ödönnek tegnapi beszédében tett azon megállapítására, hogy őt magánlakásán hallgatta ki az ügyészség. Megállapítani kívánja, hogy itt tévedés forog fenn.

Ezután Erekly Károly szólalt fel és újra hangsúlyozza, hogy a pénzügyminiszter pénzügyi politikájában nincs megvalósítva a pénzügyminiszter által hangoztatott takarékosági elv. Ezután felemlíti a diplomáciát, amellyel a pénzügyminiszter nagyon nagyon gavalérosan bánik. A pénzügyminiszter a csempészektől elvett pénzeket önhatalmúlag, törvény ellenére visszaadta a nagybankoknak és nagyvállalatoknak. Ennek bizonyítására hivatalos aktákkal is kész szolgálni. Határozati javaslatot nyújt be, amely szerint utasítsa a nemzetgyűlés a pénzügyminisztert, hogy fizettesse vissza a vállalatokkal a visszaadott pénzeket. Utasítsa a nemzetgyűlés a pénzügyminisztert, hogy 30 napon belül

terjessze a nemzetgyűlés elé az Argon R.-T. részére adott kiviteli engedélyeket, valamint a behozatali engedélyeket, melyeket 1920 óta adtak ki. (Helyeslés az ellenzéken.) Az Ergon R.-T. visszaéléseit mindeddig még nem lehetett a nyilvánosságra hozni. Utasítsa a nemzetgyűlés a kormányt, hogy a kivételes hatalom alapján kiadott engedélyek közül azokat, amelyeket érvényben akar tartani, október 1-ig terjessze a Ház elé. Utasítsa a nemzetgyűlés a kormányt, hogy a folyó év november 1-ig terjessze a nemzetgyűlés elé a külállamokkal való kereskedelmi szerződésekre vonatkozó javaslatait. Utasítsa a nemzetgyűlés a kormányt, hogy ezentul minden két hónapban tegyen jelentést a kiviteli illetékekről és a behozatali vámtételekben történt változásokról.

Gaál Gaszton a pénzügyi előadóknak a köztisztviselők helyzetére tett álláspontjára tesz kritikát. A köztisztviselők egy nagy tömege az úgy nevezett bürokraták ténykedéseivel nincs megelégedve. Amíg a bürokrata fejedelmek tartják kezükben a hatalmat, addig a nemzet élete van veszélyeztetve. A kivételes intézkedéseket minden körülmények között el kell törölni, mert amíg bürokrata hatalmasságok tartják kezükben az irányítást, addig csak az országnak okoznak kárt. Adatokat sorol fel. Itt van pld. a benzin kérdés, amelyet 42 koronáért kell vásárolni a vidéknek, amelyet a nagykereskedőknél 12 koronáért is megkaphatnának. Ugyanez áll az egyéb közgazdasági szükségletekre is. — Kéri a kormányt, hogy ebben a kérdésben határozott intézkedésekkel javítsa a nemzet sorsát, mert a benzin és hasonló közgazdasági cikkek, amig ilyen drágák lesznek, ez állandóan újabb és újabb adót jelent a nemzet számára. Abban a reményben, hogy a kormány a helyzetet segíteni fog, a javaslatot elfogadja.

Ezután Kenéz Béla alelnök napirendi indítványt tesz, amely szerint a legközelebbi ülés holnap 10 órakor lesz, amelynek napirendjén szerepel az indemnitás folytatásos tárgyalása és a gazdasági felügye-

lőről szóló törvényjavaslat tárgyalása. Szünet után a pénzügyminiszter válaszolt Koszó István, Cserty József, Pálffy Dániel és Szabó József interpellációjára.

A vagyonszállítás.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Budapest, július 21. A nemzetgyűlés pénzügyi és földművelésügyi bizottsága ma délután Klebelsberg Kunó gróf és később Huszár Károly elnöklése alatt tartott ülésen folytatólag tárgyalták a szőlő, erdőbirtokok és a házak vagyonszállítását. Valamennyi szakaszról, különösen a házak vagyonszállításánál nagy vita fejlődött ki, amelynek eredményeképpen a vagyonszállítási kulcs mindegyik kategóriánál változást fog szenvedni. Az együttes bizottság folytatólag tárgyalja az ingatlan vagyonszállítás törvényjavaslatának részleteit.

Szabad a cukortermelés.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Budapest, július 21. A hivatalos lap holnapi száma közli a kormány rendeletét, amely szerint a cukor termelése, belföldi forgalma szeptember hó 1-től kezdve szabad. Ehhez képest mindazok a rendeletek, amelyek a cukor termelésére, árának megállapítására, belföldi forgalmára és szállítására vonatkoznak, szeptember 1-től hatályukat veszítik és ezentul csupán a hatályuk alatt keletkezett jogviszonyokra és elkövetett kihágásokra irányadók. A cukorbizottság augusztus 1-ével felszámol. A rendelet a cukor behozatalára és kivitelére vonatkozó korlátozó rendelkezéseket nem érinti.

A Gömbös-Szilágyi affér.

Budapest, július 21. A Gömbös Gyula és Szilágyi Lajos között felmerült lovagias affért békésen intézték el. Szilágyi segédjei ugyanis felük nevében kijelentették, hogy a Friedrich-párt gyűlésén mondott beszéd nem Gömbösre vonatkozik.

A görögök győzelme.

Athén, július 21. A görög vezérkar jelenti, hogy a görög csapatok Eski-Schirnél nagy győzelmet arattak. Eski-Schirt elfoglalták, az előnyomulást folytatják.

A korona 1.85

Budapest, július 21. A budapesti tőzsdén a valuták záróárfolyama a következő volt: Napoleon 10.10, angol font 11.30, dollár 317 és fél, márka 4.85, francia frank 28.60, lira 14.20, osztrák korona 38 és fél, rubel 38 és fél, lei 425—35, sokol 405—15, dinár 7.05—15, lengyel marka 17.

Pesti esti magánforgalom. (Július 21.) A berlini újabb korona javulás hatása érezhető volt. Este 7 óra után nagy mennyiségben eladások kezdődtek. Dollár 317—308; márka 404—410; szokol 410—14, lei 428—30; lengyel marka 16 és fél; Napoleon 980; ezüst korona 1375; osztrák korona 37 és egynegyed—37 és háromnegyede; bécsi kifizetés 36 és fél—37.

Zürich, július 21. A devizák zárlatánál Budapest 1.85, Berlin 785, Holalndia 192, Newyork 608, London 21.80, Páris 47.05, Milánó 27.05, Bukarest 820, Prága 7.80, Zágráb 37, Bécs 0.47, osztrák bélyegzett 0.80, Varsó 0.32.

Terménytőzsde zárás. Uj buza 1100—120, rozs 800—20, új takarmány árpa 9—9 és fél, zab 10 és fél—11, repace 13 és fél—14 és fél, köles 800, napraforgó 7 és fél.

**KITÜNŐ FÉRFI-INGEK
FRANK EDÉNÉL**

! KÖZGAZDASÁG !

Budapesti lóvásár. A tegnapi vásáron felhajtottak 1428 lovat, eladtak 586-ot. Arak: jobb minőségű hátsó jó és csikó 14,000, könnyű kocsiló 15—42,000, nehéz nyugati fajta igás kocsiló 12,500—42,500, könnyű kocsiló, nyugati fajta 8—16,000.

Terményjelentés. (Július 21.) Az irányzat változatlan. A forgalom csekély. Uj buzában a kínálat meg lehetős, vevők azonban tartózkodók. Buza 1080—95, rozs tartott Budapesten 800, nyírségi 780, árpa szintén tartott 850—880 ab állomás. Zab új áru 1025—1050, régi 1100, tengeri szilárd 1050 ab állomás, bab szilárd, repace 1250—1350. A liszt iránt kereslet mutatkozik, de a malmok csak augusztus második felében hajlandók eladni, de ezen terminustól a vevők tartózkodnak. Rozsot raktározott árut spekulációs célokra szívesen vásárolnak.

Mezőgazdasági kamara Debreczenben. Budapestről jelentik: Arról értesülünk, hogy a földművelésügyi miniszteriumban a közel jövőben eldöntik a vidéken felállítandó mezőgazdasági kamarák életbeléptetésének időpontját. A Vírradat szerint ezek a kamarák Győrött, Szegeden, Miskolczon, Szombathelyen és Debreczenben lesznek.

A korona esése. Budapestről jelentik: A Nép írja: A korona esése megint felidézti a drágaság rémét. A termés belföldi fogyasztásra elég, de exportra alig jut. — 27-ikén jön a jóvátételi bizottság amelytől jót aligha várhatunk. — Hegedüs pénzügyi politikája pedig főként a jótermésre és a jóvátétel elejtésére volt építve.

A tiszáninnyi református egyházkerület püspöke.

Kassa, július 21. A tiszáninnyi református egyházkerület püspökévé Czinke Istvánt, főgondnokává Lukács Gézárt választották meg. (MTI.)

„Haláluk által lettek élőkke”.

A püspökladányi martirok emlékének megünneplése.

— Az Egyetértés kiküldött munkatársától. —

A vármegye fogata megáll az állomás előtt. Szomjas Gusztáv főispán komoly arcú leszáll, utána a fehér-kék díszruhás hajdu koszorut visz. Jön a városi fogat, rajta dr. Vass Károly tb. tanácsnok, mögötte a város sárga-kék hajduja koszorúval. A peronon már ott állanak a katonai küldöttek, Simon Károly őrnaggyal az élükön. Sok csendőrtiszt, halkszavu intézkedések, beszáll a legénység és a zenekar.

A gyorsvonat viszi az emlékező bajtársakat Püspökladányba s viszi a hatóságok képviselőit, kik a kommunizmus átkos ideje alatt vértanu halált halt óvári Pongrácz Aladár csendőrszázados és csendőr bajtársai emlékeztetének kívánunk áldozni az emlékmű előtt, melyet a bajtársi kegyelet emelt a halálig erős és magyar katonáknak.

Az egész országban gyászünnepet ült tegnap a csendőrség azon tagjai emlékeztetére, kiket a vörös forradalom kívánt pótolhatatlan ádozatul. Ennek az országos ünneplésnek egy kimagasló mozzanata folyt le Püspökladányban.

Fogadtatás Püspökladányban.

Az uton elkeseredett és szomorú visszaemlékezések hangulata ült a kiküldöttek lelkén. — Egyszerre megáll a vonat

s az állomás perronján szép sorban, gyönyörű csokorral kezükben feltűnik husz fiatal leány, ök maguk is egy-egy virág.

Mögöttük a vasutasok zászlós csoportja. Előáll Püspökladány főjegyzője: Nagy Sándor s nyugodt, szép hangján köszönti a főispánt s a küldötteket közséje nevében. Rövid válasz s a menet megindul a temető felé. Utközben százak csatlakoznak az oszlophoz s míg az emlékhöz érnek, ezernyvé dagad az ünneplő áradat.

A temetőben.

A sirok előtt felállítva az oltár és a szöszék. Az emlékmű három zászlóból trikolór-lepel. A sirokon fölgyfakerezt és sok, nagyon sok virág. Az ég borult s a sirra boruló zászlók is szomorkodnak. — Csak a feszes csendőr díszszakasz s zemeiben lobog fényesen az elszánt erő. A zenekar a Szózatot játssza. Harsány „Vigyázz!” s Zsigmond főhadnagy szakasza szoborként adja a tiszteletet a legzengőbb imának. Megkezdődik a mise. Boross alezredes-lelkész áhitatos hangját átszárnyalják Schubert egy gyönyörű szerzeményének hangjai. Egy-egy mély szünet s utána dörrenő dísztűz. A sirokat beszentelik.

„Te benned biztunk”.

A beszentelés után mély csönd egy pillanatra, majd a katonazenekar a XC. zsoltárt játssza. Békéltetőn szárnyalnak a zsoltár

méltóságos hangjai a hántok fölött. Mindenki áhitatosan énekel. Az imába kezd Beke százados-lelkész. Mély baritonja melegen szárnyal a Magasság felé. Imája hálátelt, mert „Az Úr a sok rajongások tisztátalan ködeit tovaűzte” és felsegéli a nemzetet, — csak egy szív is dobog. Lehajlott s neved felejtette, akkor esett el”. Aldott a hősök emlékeztetére, kik „haláluk által lettek élőkke” s így örökre élnek, míg magyarul csak egy szív is dobog. Lehajlott fejjel, könnyes szemekkel áll a közönség s lelkében egybeforr az imádkozóval. A nemesen egyszerű fohász után, a még egyszerűbb Miatyánkot a katonazenekar Hymnusza szövi át felejthetetlenül meghatóra.

„Ha eljön, mert el fog jönni!...”

Az emelvényen egy markáns katonafej emelkedik a tömeg fölé. Forgách csendőrszázados beszél. Szavai dacot és erőt viharzanak, hol a négy mártír sorsáról beszél. A mindig erős katonának zengő hangján mondja el a szomorú történetet Pongrácz Aladár százados, Ferencz András, Tóth Ferenc, Jakabos Kálmán csendőrtisztokról, kiket

a vörös terroristák gyilkoltak le a püspökladányi temetőben 1919 április 20-án, mert magyaroknak vallották magukat mindvégig.

A szörnyű tetteseknek nem volt elég a kiontott vér, a halottakat kifosztották, Pongrácz hullájának fejéhez gyalázó szavak között vágták hozzá a zsebében talált imakönyvet. A bajtársi szeretet megőrzi emléküket s ha eljön az idő, mert el fog jönni, — mondja a szónok, — hogy magyarságukat megint tettel kell bizonyítani, itt fogadjuk, a ti emlékeztetek acélozza majd meg az izmokat, melyek a Nagy-Magyarországért feszülnek harcra.

A megkoszorúzás.

Az emlékművet takaró zászlók levállanak s láthatóvá lesz a terméskő alapzatra helyezett márványtábla, a következő egyszerű felirással:

Hazaftasságuk miatt a vörös katonák által meggyilkoltak 1919 április 20-án. Emléküket a bajtársi kegyelet őrzi!

Szomjas Gusztáv főispán néhány szóval átadja a hajduvármegyei csendőrpáncsnokság által emelt emléket Püspökladány közönségének. Nagy Sándor főjegyző elsőnek helyezi a sirra közséjének koszoruját, majd néhány szóval koszorut helyeznek arra: Szomjas főispán Hajduvármegye közönsége és a kormány nevében, dr. Vass Károly tanácsnok Debreczen sz. kir. város, Forgách százados a csendőrpáncsnokság, Simon őrnagy a debreczeni helyőrség, Szemerédy Béla főnök a vasutasok nevében s

kivülök még számos hatóság és egyelet. Szép jelenet a ladányi nők virághintése.

Husz fiatal leány hoz nagy sereg violát s szórja be teljesen a négy sirt.

A katonazenekar részvétül a Hymnuszt játszotta el. A csendőrszakasz feszes díszmenetben adta meg az utolsó tiszteletet a nyugvó bajtársaknak s a másfél ezernyi közönség mély megindultságban hagyta el a temetőt.

Az ünnepély után.

A küldöttek a vasuti étterembe mentek, hol Püspökladány község magyaros vendégszeretettel látta el a vendégeket, kik között az említettek kivül ott láttuk: Nábráczky főjegyzőt, Herpay levéltárnokot a vármegye, Dracsó Antal százados a körletparancsnokság, Kolba őrnagy, Peinich B. és Perényi Géza főhadnagyokat a Biharvármegyei csendőrség, — Hubay százados, Benedek Andor főhadnagy és Sipos hadnagyot a Hajduvármegyei csendőrpáncsnokság részéről és még számos katonatisztet, a helyi notabilitások közül pedig Mildner Béla esperes-plébánost, Kállay Sándor református lelkészt. — A benső étteremben helyet foglaló küldöttek kivül megvendégelte a község a peronon helyet foglaló legénységi küldötséget és zenekart is. — Az első felköszöntőt Kállay Sándor református lelkész mondotta a kormányzóra és Szomjas főispánra. A számos pohárköszöntő közül kiemelkedik az a meleg beszéd, melyben Mildner esperes Debreczen városát és annak kiküldöttjét üdvözölte s köszönte meg a mindig nobiles város figyelmét Püspökladány ünnepe iránt.

Vissza Debreczenbe.

A katonazenekar felállott a sínek mentén. Melegen köszöntötték a vendégek különösen Püspök ladány agilis főjegyzőjét, ki az ünnepélyt felkarolta s rendezte. Berobogott a vonat, kapcsolták a két külön kocsi, felharsant a Rákóczy-induló s a vonat egy megkapóan magyar áldozó ünnep hangulatával hozott vissza Debreczenbe.

Eljárás budapesti egyetemi tanárok ellen.

Budapest, július 21. Az egyetemi tanács legutóbbi ülésén végleg döntött dr. Marczali Henrik, dr. Srhmiéd József, dr. Beke Manó a kommun alatti cselekményeiért való felelősségre vonása ügyében. Az egyetemi tanács, mint a kar döntésére hivatott fórum, Marczali Henriknek, a bölcsészeti kar által előterjesztett nyugdíjaztatásához hozzájárul. Schmiéd József nyugdíjaztatására nézve a kultuszminiszterium döntését fogja megvárni. Beke Manót végleg felfüggesztette állásától az egyetemi tanács, a melynek döntése ez ügyben per-döntő. Az ügyet a kultuszminiszteriumhoz fogják felterjeszteni.

Csonka-Magyarország — nem ország!
Egész-Magyarország — mennyország!

HIREK

Tihanynak riadó leánya.*

A háboru előtt, a boldog évtizedekben, mikor még csak istenkisértő üres szólam volt, hogy „nem boldog a magyar”, könnyű volt gyorsvonattal olcsón elzónázni akárhová a szép, nagy hazába. — Akkoriban egyszer csak azon vetődött észre magunkat Beöthy Zsolttal, hogy Debreczenben vagyunk s ott kitűnően érezzük magunkat. Sok jó, tudós és derűs lelkű debreczeni barátunk nyájas figyelme környezett bennünket. Még Géressy bácsi is virágjában volt s még Fiók Károly is, Tüdős János is élt. — Mindjárt az első este nagy, de mégis meghitt körben csendes, jóízű vidám lakoma. A cigány halkan, szordinóval adogatta fülünkön át lelkünkbe a régi magyar nóták javát. Közben ezekből indult ki s ezekhez fűződött a sok tartalmas, élvezetes nemes beszélgetés magyar irodalomról, zenéről, tudományról, törtéletről, erkölcsről — s szinte a nemezi kultúra szimpoziumjává emelkedett a barátságos vidéki mulatság. Ha mélyen belenyúlt is az éjszakába, reggel üdén ébredtünk szép emlékére.

Kora délelőtt már az öreg kollégium érdekes könyvtárában lapogattuk az ódon irodalmi relikviákat. Majd szives vezetőinkkel bolyongtunk a nagy épületek sok nevezetes hagyománnyal megszentelt csarnokaiban.

Amint egy nagyobb terembe értünk, melyet belül egy oszlopokon nyugvó karzat kerestezett, megzendült felettünk pompás ifjui erős hangok alkotta karban Csokonai Vitéz Mihály gyönyörű éneke:

*Óh Tihanynak riadó leánya!
Szállj ki szent hegyed közül.
Im, kit a sors eddig annyit hánya,
Partod ellenébe ül.
Itt a halvány holdnak fényén
Jajgat és sir elpusztult reményén
Egy magános árva szív.*

Meglepetten, meghatottan figyeltünk a kollégiumi ifjak kántusának férfias zengetére. A régies melódia édesen lopta be a százesztendősnél régibb gyönyörű verset szívünk legmelegebb mélyébe. Képzetelem szinte ott látta ülni a rég porladó kóbor nagy költőt a tihanyi ekhós part ellenében valamely kemény sziklán, jajgatva és sirva. Értettem kedves naiv fogadkozását, hogy „mint Rousseau Ermenonvilleben ember és polgár leszen”. De mindenkefelett a költemény végső soraiban kifejezett önbizalmának jogos voltát éreztem át egész lelkemmel. Mert amiben ő jósolya bizott, az rég beteljesült. „Amely fának sátorában áll együgyű sirhalma magában, szent lett tisztelt hamvaért”.

Ilyen érzésekkel eltelve, nem győztünk hálálkodni az érceshangu, mosolygó diákoknak, a kántus nagyérdemű professzormesterének, meg a kollégium többi nagyjainak, akik valamennyiének együttes gyöngéd figyelme még ezzel az énekes meglepetéssel is tetézte a mi Debreczenben talált igaz örömeinket.

* Ezt a cikket a Budapesti Hírlap esztétikai számából vettük át.

Cigányszerelem.

Egy magyar leány, három cigánylegény.

Elindultak vándorolni Zala vármegyében hárman, testvérek és falusi muzikuscigányok, Csánka Nándor, Imre és József. Nándor volt a primás, Imre a kontrás, József a klarinétos, szép, derék szál legény mind a három, barna az arcuk, villogó a szemük, nótás a szívük.

Az egyik zalamegyei kicsiny községben Péter Annának hívták a legszebb virágszálat, nagyon oda talált figyelni vasárnap este a Csánka legények nótájára, beszédbe elegyedett velük és bizony nem is volt olyan nagy dolog három nótás szívet nagy, szerelmes haragra lobbantani.

Ettől a peretől kezdve megszünt az egyetértés a testvérek között. Ha az egyik elment otthonról, a másik kettő okvetlenül utána lopózott, nem találkozik-e Péter Annával, aki a falu legszebb virágszála volt.

A szép virágszál, mi türes-tagadás, vonzódott a primáshoz, — Csánka Nándorhoz. Tetszett a daliás termete, a barna arca, a villogó szeme, a nótás szíve, különösen ha a hegedűt a kezébe vette és szépen halkan szállt a dal az ördögös szárazfából.

Mult hét egy meleg estéjén hóna alá vette Nándor a hegedűt, elment otthonról anélkül, hogy a többieknek szólt volna. Elment a lány kapujába — a kiskapu véletlenül nyitva volt — csak a kilincset kellett megnyomni, óva-

tosan betenni az ajtót és csendesen eltűnni a sötétben.

Imre és József, kontrás volt az egyik, klarinétos a másik, egész a kiskapuig kísérték bátyjukat, meghuzódva, nagy titokban. Mikor odaértek, akkor szólalt meg benn a Nándor hegedűje. Összevillant két villogó szempár:

— *Ó játszik!*

— *Nem soká.*

Megvárták a Nándort, kijött a Nándor, meglegedetten, füttyrészve, ráugrott a két féltékeny legény, villant a kés és bizony Csánka Nándor nem ért rá földi ismerőseitől hucsut venni.

Nem elégedett meg ezzel Kain két utóda, benyomult a házba, egyenesen a szép Anna szobájába mentek, a József elkezdte vadul ölelni és csókolni fehér testét, Imre pedig az értékes holmikát szedte össze, a szép szerelmes éjszaka emlékére. Odaszólt öccsének:

— *Mindjárt jövök én is, csak ezt összeszedem.*

Meghallotta azonban a dulakodást a gazda, öreg Péter uram, aki az istállóban aludt, nehogy elhajtsa valaki a jószágot. Bement a házba, természetes, hogy a két szerelmes ifju nem várta meg, amíg ajtót nyitnak, ablakon keresztül távoztak el.

A csendőrség még aznap kézrekerítette őket és most vizsgálati fogságban elmélkednek a szerelemről.

Még ezenfelül azért is nagyon tetszett nekünk Tihany riadó leányával való debreceni találkozásunk, mert mi mind a ketten dunántúliak vagyunk A mi, gyermekkorunkban belénkgyökeredett fogalmaink szerint a tisztántúli nagy város igen messze földön van, ahol különösen jól esik tapasztalnunk, hogy mi bizalmas, atyafiságos dunántúli hazánk riadó leányának jó híre ott sem ismeretlen. Aldassék érte halóporában is az a debreceni kóza nagy poéta, aki már a vasuti közlekedés feltalálása előtt száz esztendővel hozzánk is elköborolt, hogy énekével összekössön minket nyugati magyarokat a keleti nagy magyarsággal!

Ez a debreceni első találkozásunk Tihanynak riadó leányával vagy tizenöt esztendővel ez előtt volt. Aztán mind rosszabb, végre egészen rettenetes idők következtek. Minél rettenetesebbek, annál többször sóhajtoztunk Beöthy Zsolttal a debreceni kántus és Tihanynak riadó leánya után. Voltak már kétségbeesett időszakaink is, amikor már-már azt hittük, hogy soha többé nem fogjuk hallhatni Debreczenben azokat az érces, édes hangokat.

Nagysokára mégis megadta a jó Isten, hogy iszonyatos közpusztulás és a magunk örökké fájó háborus gyászai után, megszenvedt, de még ép szívvvel, megint ott bolyonghattunk egyszer együtt a debreceni öreg kollégium tisztos, hűvös csarnokaiban. S ott, hála a Gondviselésnek, jobbára megint régi kedves és tudós debreczeni barátaink nyájas jósága mosolygott minket körül. Persze, nemcsak mi, hanem ők is szépen megéüstföhéredtek azóta. A már alig

remélt új találkozáson érzett mély örömlünkben, valamint az övékben, most már volt valami a katasztrófa tengeri viharból kimenekültek megfáradt csendességéből. Jól esett, hogy még annyian megvagyunk, de titkon valamennyin azokra gondoltunk, — akik még akkor szintén megvoltak, de többé nincsenek.

Amint azonban éppen abba a karzatos terembe lépünk, amelyben egykor nekünk a kántus énekelt, megint megzendül és egész valónkát át- meg átzenget, ép oly érces, erős, hatalmas, édes, fiatal hangokon, mint valaha: „Óh Tihanynak riadó leánya!...”

Mintha a közben lefolyt tizenöt esztendő alatt ez a pompás diák-kántus egyetlen napot sem öregedett volna. Mintha azóta egyetlen ifju sem rekedt volna be; egy sem távozott, egy sem fáradt, küzdött, szenvedett, egy sem hervadt volna el; egy sem szállt volna kora sirba!...

Óh, pedig, hol vannak, hol lehetnek már azok a régi fiúk, akik itt először zengték ezt a dalt nekünk!... Hiszen még e ma zengő fiúk közül is nem egy a hosszú szerencsétlen háború iszonyaiból s keserves hadifogságból került haza.

De mégis, maga a kántus nem változott. Nem!... Nem! A kántus, az egész, az egység — az ép olyan kedves, üde, romlástalan, örökfiatal, mint maga Tihanynak riadó leánya. Mint maga a dal, amelyet zeng. Mint annak versszövege. Mint a vers hallhatatlan költőjének, Csokonainak egész költészete. S mint a versszöveghez gyönyörűen illő, attól soha többé el nem választható érces dallam, mely pedig eredetileg a római

katholikus magyarok valamely régi egyházi énekének volt melódiaja.

Csak részek vesznek el, csak sorsok változnak, csak részleges megszenvedések, megpusztulások vannak, — az egész nem vész el, nem másul el teljesen, nincs kipusztulása, nincs kiszervezése. Vagy legalább nincs emberi életidőn belül. Levelek milliói és millióárdjai hullnak le hervadtan és sodortatnak a őszi szelektől a semmibe, — de a fák tavaszra ismét, meg ismét uj, mind terebélyesebb lombdíszt öltönek s zugva feleselnek a rájuk rohanó szelektel, újabb, meg újabb őszi lombhalálra. Azt, hogy a fa, a törzs, az egész kipusztuljon, — mi levelek, mi részek, hál' Isten, soha sem fogjuk megérhetni.

A kántus zengi tovább Tihanynak riadó leányát ércesebben, — édesebb, mint valaha. Zengi kálmista magyar poéta gyönyörű versét, katolikus magyar egyházi ének gyönyörű dallamára. Zengi benne öntudatlanul minden magyaroknak egymáshoz illő, elválaszthatatlan összetartozandóságát. És zengi Tiszántulnak a dunántúli visszhangot.

Én, mig elandalogva hallgatom, behunom szememet...

Aztán behunyt szemmel, valami megfoghatatlan óriási zengő hidat képzelek, mely Debrecenről Tihanyig átíveli a nagy magyar földet. A hidon a kedves kóbor magyar poéta szellemalkaja dalolva rohan és hívja Tihanynak riadó leányát. Ez pedig kiszáll szent hegye közül s riadozva zengi vissza a gyönyörű magyar éneket.

Kozma Andor.

Az ezerkoronás kényszerkölcsönök visszafizetését tudvalevőleg törvényben mondotta ki a nemzetgyűlés. A visszafizetés lebonyolításához szükséges végrehajtási utatás azonban hír szerint csak augusztusban jelenik meg. A visszafizetés így csak a jövő hónapban kezdődhet.

Prémek nyáron. Párisban új divat van: mindenki prémekben jár nyáron is. A nők fagyaltot esznek a kávéház tornácán, tika-doznak a hóhullámokban, 33 fok melegben, de azért magukkal viszik karmantyujukat, vakondok-és kékróka prémjüket, nyári kiállítás rendeznek téli kincseikből. Igazán elegáns hölgy júliusban sem jelenik meg prém nélkül és minthogy nagyon nagy a napsütés, a prémmel védekezik ellene, Napernyő jobban megtenné a szolgálatot, de a prém mutatósabb.

A kereskedelmi alkalmazottakat nem veszik az ellátatlanok közé. A közellátási miniszter a városi közgyűlés felterjesztésére értesítette Debrecen tanácsát, hogy annak a kérésének, hogy a kereskedelmi és magánalkalmazottak is közellátásra felvétesse-nek, nem tett eleget, mert ezzel az ellátatlanok fejkvótája kedvezőtlenül befolyásolhatnék. A tanács a leiratot tudomásul vette.

Felszabadítják a valutakivitel. A valutakivitel újbóli megengedését a pénzügyminiszter legközelebb megjelenő rendelete szabályozza. A magyar koronát bejelentési kötelezettség mellett korlátlanul lehet külföldre vinni. A kivihető ékszerek értékhatárát 2000 koronáról 5000 koronára emelik fel.

A homokkerti ref. olvasó-egylet július hó 17-én, dalárdájának közreműködésével szépen sikerült mulatságot rendezett. Az egyelet nem régen felállított dalárdája most másodizben mutatkozott be a közönség előtt, nagy készütséggel és különös tetszést aratott a Révfi által megzenésített „Bus magyarok” kezdetű dal előadásával. Szintén hatást idézett elő a Kaszión László és Csontos Ignác által előadott ének-duett. A műsor kabaré-számai hasonlóképen megnyerték a jelenlevő közönség tetszését. A multság, tekintettel a meleg időjárásra, az egyelet udvarán felállított diszes sátorban folyt le, melyet Ecsedi István több egyleti tag segítségével díjmentesen készítet. Ugy a felülfizetést adakozóknak, mint az összes közreműködőknek, továbbá a Gebauer temetkezési intézetnek, amely számos esetben a székek adásával tett szívesseget egyeletünknek: az egyelet vezetősége ezuton nyilvánítja háláját és kéri a további támogatást. K. Gy.

Kecskemét megvédi a nemzetgyűlést. Kecskemét város törvényhatósága határozatot hozott, mely szerint mély megbotráncózással vette tudomásul a nemzetgyűlésen Horthy Miklós kormányzó és a nemzeti hadsereget ért támadásokat; ezek iránti tiszteletét és szeretetét fejezte ki, egyben kijelentette, hogy Beniczky Ödön, Andaházy-Kasnya Béla és Szilágyi Lajos nemzetgyűlési képviselők beszédeit a nemzet bomlasztására irányuló törekvéseknek tekintti.

Nem kell kiviteli engedély a külföldi csomagok feladásához. Egyelőre csak Ausztria és Németországba szóló postacsomagok ezentul kiviteli engedély nélkül felvehetők a postán.

A városi tisztviselők lizteltatása. A városi tanács a tisztviselők kérésére kimondta, hogy a tisztviselői buza és liszt szükségletének minél teljesebb biztosítása érdekében maga szerez be valamely alapja terhére buzát és lisztet s azt a szükséghez képest a raktárakból a tisztviselőknek ki fogja utalni, ennek árát pedig 10 havi részletben fogja a tisztviselőktől levonatni. Ez elvi megállapodás végrehajtására később fog javaslatot tenni Zöld József th. tanácsnok.

Tolvaj kasszirnó. A debreceni rendőség miskolci megkeresésre letartóztatta Csajági Erzsébet kávéházi felirónót, aki Miskolcon több kasszirnó társától mintegy 7000 korona értékű ruhaneműt ellopva Debrecenbe szökött.

Férfi ingek, divat színekben, legolcsóbban beszerezhetők: Frank Imrénél, Piac-utca 43.

Divatlapujdonságok

kaphatók

a MÉLIUSZ könyvkereskedésben.

Dollárt

és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legolcsódrágábban vesztek
Simon György
Debrecen, Kossuth-utca 11.

Egy nagyszabású rablóbanda a törvényszék előtt.

Rácz Kálmán, a betörő- király a vádlottak padján.

Nagyszabású, hatalmas bűnper tárgyalását kezdte meg a debreceni kir. törvényszék Szuchányi Andor elnöksége alatt álló büntető tanácsa.

Huszoneygy vádlottja van a bűnpernek, köztük Rácz Kálmán, a betörő király.

A bűnper előzményei az oláh megszállás alatt játszódtak le. 1919. év őszén történt, hogy Rácz Kálmán, kereskedelmi iskolai érettségivel rendelkező fiatal ember, Bánky Lajos és Malmeister Gyula egy betörőbandát szerveztek s rengeteg rablást, betörést, lopást követtek el. A betörőbandát, különösen Rácz Kálmánt, Földi detektív erősen figyelte s egy alkalommal a Hatvan-utcai temetőben megadásra is szólította fel. Azonban a detektív, minthogy az oláh megszállás alatt tilos volt a fegyverviselés, nem volt revolver, míg a betörőkirály gazdagon el volt látva, s így sikerült elmenekülnie. A detektív azonban tovább figyelte a betörőt s rendőrökkel körülvették a betörő erdei lakását.

Valóságos harc fejlődött ki. Rácz mindaddig védekezett, míg tölténye volt, de mikor az utolsó töltényét is kilőtte, megadta magát.

A törvényszéki fogdába csukták le, azonban innen rövidesen megszökött. Cellájának vasrácsát elfürészeltte és kerekét oldott. Négy hónap mulva fogták el ismét Kiszvárdán, amikor valami lopást követett el.

Tegnap délelőtt kezdték meg a bűnper tárgyalását nagy érdeklődés mellett. Elsőnek a Bercesényi-utcai betörést tárgyalták le. Ugyanis 1919 november 17-én este

a betörőbanda oláh katonai ruhába öltözve, betört Katz Sámuelnek Bercesényi-utcai lakásába.

Rácz Kálmán, a betörő- király a vádlottak padján.

Rácz revolvert szegzett Katz mellé, Bánky meg egy szuronnal fenyegette meg a jelenlevő Katz családot ugyszintén Jámbor Andrásné, míg Malmeister kívül maradt örködni.

A betörők 40 ezer korona készpénzt és 10 ezer korona értékű arany-ékszert zsákmányoltak.

Egy más alkalommal a betörőbanda Orosz András és Csige István hentes felbujtására Kiss Lajosnéval egy tehenet és borjut, Csukás János-tól pedig 2 tehenet hajtott el, azokivül 4 ezer koronát rabolt el.

Lopást követtek el Varga István-nál is, akinek lakásából ruhaneműket loptak el 4 ezer korona értékben.

Nem vetették meg azonkívül a zsarolást és közokirathamisítást sem.

Ugyanis ismét csak Orosz és Csige felbujtására oláh rekiválási igazolvánnyal ellátva fenyegetést alkalmazva Balogh Sándortól, Szilágyi Istvántól, R. Balogh Lászlótól és Szilágyi Sándortól 12 szarvasmarhát hajtottak el. Mivel a marhák részére járlatlevél (passzus) kellett, Orosz András nevére hamisítottak egyet.

Tegnap ezeket a vádpontokat tárgyalta a bíróság. A betörő banda tagjai mindent beismertek, míg a felbujtó Orosz és Csige mindent tagadott.

A kihallgatott tanúk mind felismerték a vádlottakat s erősen rájuk vallottak.

A tárgyalást holnap folytatják s előreláthatólag csak három nap mulva lesz vége.

Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének közleményei: A kedvezményes ruhaszövetek megérkeztek s mihelyt a számfelítő hivataloktól az igényjogosultak kimutatását kézhez kapjuk, nyomban meghirdetjük a kiosztás kezdetét. Addig is folyó évi július 22-étől kezdve 29-ig a pénzügyi palota földszinti folyosóján 2 minta collectiót teszünk ki. Azokat naponként délelőtt 8—12 óráig azok, akik az utalványt már kézhez kapták, szemléljék meg, a kiválasztott minta számát írják fel, mi által az árudában a kiosztást annak idejében meg fogják könnyíteni, mert lehetőleg mindenkit kielégíteni óhajtnak.

Értesítjük a szivarkapapír és szivarkahüvely elarusításával foglalkozókat, hogy az adólerovás-hoz szükséges adójegyet alulírott állampénztárnál megrendelés ellenében átvehetik. M. kir. állampénztár.

A tiszaháti legények. Beregszászból írják: A beregmezei tiszaháti legények Beregszászon mulattak. Mulatozásuk közben kitört belőlük a magyar virtus. — Egyikük felszólítására: — megkéne mutatni a fránya cseláknak, hogy magyarok vagyunk, — a törvényszék épülete elé vonultak, az ott posztoló cseh őrség katonáit arra kényszerítették, hogy a magyar Himnuszt merev tisztelgő állásban hallgassák végig.

A Csapókerti Olvasókör 24-én, vasárnap este 7 órai kezdettel táncmulatságot rendez. Belépti díj 10 K és a vigalmi adó. Rendezőség.

Közgyűlési meghívó. A debreceni Vadásztársulat 1921 július hó 26-án, délután 6 órakor a vármegyeházán évi rendes közgyűlést tart, melyre a társulati tagokat ezuton hívja meg az Elnökség.

Hegedüs és a kasszafurás. Az Egri Népujság Hegedüs Loránt egri látogatásával kapcsolatosan közli az alábbi apróságot:

Amikor Hegedüs pénzügyminiszter az Osztrák-Magyar Bank elé ért, megkérdezte Popini igazgatót:

— Mondja kérem, milyen rendszerű a pénzszekrényük? Wertheim, vagy Arnheim?

— Arnheim, — feleli Popini. — No az szerencse, feleli rá Hegedüs, mert ha Wertheim, akkor könnyű szerrel ki tudom bontani. A kommün alatt ugyan is egy kasszafuróval voltam lecsukva. Attól az úrtól nagyon sokat tanultam...

A Gazdag-cirkusz ma, pénteken este fél 9 órakor kezd meg nagy díszelőadását a Széchenyi-utca végén levő téren világhírosi műsorral. Kitűnően idomított lovaival, elsőrendű művészi erők, saját zenekar, Debreczenben még nem látott nagyszerű műsor. Az előadás minden időben megtartatik.

A Piac-utcai faszor locsolása. Tudvalevően a városi tanács két embert alkalmazott, 40 korona napidíj mellett arra, hogy a Piac-utcai faszor sétatérét locsolják. — Ezzel szemben az odahelyezett padok használatáért a város díjakat szed. A faszort azonban részben a városi kertészek, részben sugárcsővel az utcalocsolók locsolják. Most azután a két alkalmazott kijelentette, hogy ők a locsolást nem bírják és fizetésemelést is kértek. A városi tanács e'boacsátotta fizetésemelés helyett a két embert és kimondta, hogy a sétatér locsolóval kell locsolni, mert a sugárcső erős sugara megromolja a salakburkolatot.

A város kegydíjat utal román megszállott területre. Az Általános Forgalmi Bank arról értesítette a városi tanácsot, hogy Temesvárra pénz lehet átutalni. — Temesváron tartózkodik Török Józsefné városi kegydíjas színésznő, aki a megszállás óta nem kapott kegydíjat. A tanács most kérdést intéz a közgyűléshez, hogy elküldje-e oda a kegydíjat s ha a közgyűlés úgy határoz, akkor a Forgalmi Bank utján át fogja utalni.

Lift díj a városi házakban. A városi tanács kimondta, hogy a tulajdonában levő házakban a lift használatért díjat szed és pedig teherért 2 korona, személyért 1 korona díjat, amelyből 15% a liftkezelő lesz.

Saját készítésű ::

Férfi ingek 235

2 gallérral, kézelővel

Divat-kalapok 275

Gyönyörű, nyári, — mosható

Nyakkendők 25

Herman

NÁNDOR ÉS TÁRSA

fehértanú készítő

Piac-u. 10., Bikával szemben.

A fék nélküli fék. Nyiregyházi lapok írják, hogy Koi Gábor mekkorult mozdonyvezető olyan szerkezetet talált fel, amellyel fék nélkül meg lehet állítani a robogó vonatot. A szerkezet igen egyszerű és főelőnye, hogy nem kopik. Koi Gábor állítása szerint a debreceni üzletvezetés már rendelkezésére is bocsátott egy mozdonyt, hogy találmányát kipróbálhassa.

Felhívjuk mindazon alkalmazottakat és nyugdíjasokat, kik illetményeiket az állampénztárnál kapják, hogy a ruhaszövet kiváltásához szükséges jegyeik átvétele végett jelentkezzenek. A tesztelek megbízottjaik útján vehetik át.

Éhínség és kolera Oroszországban. Moszkvából jelentik, hogy Trockijt az éhínség elleni küzdelem diktátorává nevezték ki. Vezető bolsevista politikusok körében azt beszélik, hogy Trockijnak hatáskörében elérendő sikere vagy balsikere fog afelett dönteni, vajjon Trockij vagy Lenin vezesse tovább Oroszországot. A határszéli államokban élénken taglalják az éhínség katasztrófális eshetőségeit, mert élénk tudatában vannak annak a veszedelemnek, amely kelet felől fenyeget. Valóságos népvándorlás keletkezhetik az éhínség és a kolera miatt, amely a járványt Nyugateurópába hurcolhatná. (MTI.)

A Debreczeni Általános Fogasztási Szövetkezet tagjainak figyelmét felhívja az igazgatóság, hogy tagsági és bevásárlási igazolványait vasárnap d. e. 9—12 óráig a Munkás-Otthonban (Margit-fürdő) levő helyiségében átvenni szíveskedjenek.

Megalakították a jövedelem- és vagyonadó összeíró bizottságot.

Az Egyetértés tudósítójától.

A debreczeni pénzügyigazgatóság megkereste a tanácsot, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket a jövedelem és vagyonadó összeírása ügyében. A városi tanács csütörtöki ülésén foglalkozott a pénzügyminiszter ide vonatkozó összes rendelkezésével. A várost hét összeíró kerületre osztotta s minden kerületben egy-egy összeíró bizottságot alakított. A bizottságokban a debreczeni Gazdasági Egyesület és az ipar és kereskedelmi kamara meghallgatása alapján kerületenként a következők lettek a tagok:

I. kerület: Kiss József adótit. Polgári József rendes, Deák István, Varjassy Ferenc, Keiner József póttagok.

II. kerület: Némethy József adótit. Vásáry József rendes, Zelinger Ede, Jóna János, Tóth András póttagok.

III. kerület: Ujváry Lajos adótit. Balogh István rendes, Bárdoss Géza, Szántó Győző, Kovács József póttagok.

IV. kerület: Sarkady István adótit. Ifjabb Kardos László rendes, Kenyeres Károly, Félegyházy János, Németh Aladár póttagok.

V. kerület: Károlyi Ferenc adótit. Csáky János rendes, Gyürky Sándor, Veréb Lajos, Szücs Béla póttagok.

VI. kerület: Várady Sándor adótit. Ekly József rendes, Horváth András, Kontsek Géza, Márton Dezső póttagok.

VII. kerület: Boruss Béla adótit. Nagy András rendes, Sőregi István póttag.

A bizottságok a jövő hó elején kezdik meg az összeírást. A rende-

Véget ért a debreczeni sakkverseny.

Kiosztották a díjakat.

A Kereskedelmi Csarnok sakkversenyének díjai tegnap délután 6 órakor kerültek kiosztásra. — A versenyen résztvevőket Kernhof-fer József, a Csarnok elnöke, szép beszéddel üdvözölte s ígéretet tett arra, hogy a jövő évi bajnoki verseny megtartását a Csarnok tőle telhetőleg támogatni fogja.

Ezután Lélay Lajos a versenybíró elnöke mondott köszönetet a játékosoknak, majd kihirdette a verseny eredményét, amely szerint az I. és II. díjat egyenlően megosztva kapta: Dalmy Barna és Kulcsár Kálmán, akik egyformán 8—8 egységet értek el. A versenyfeltételek, illetve a zsüri határozata értelmében

a bajnoki oklevelet most nem adták ki, hanem a két első helyezettet egy négy játszmából álló mérkőzés megtartására kötelezték, mely szeptember hónapban ugyancsak a

Csarnok helyiségében kerül lebonyolításra.

Harmadik lett dr. Barabás Béla 6, negyedik Szabados Sándor 5.5, ötödik dr. Bay András 4.5, hatodik Reichard Sándor, hetedik dr. Kocsis Sándor 2.5, dr. Hausner Ignác 2, Skarba Mihály 1 ponttal.

A szépségdíjak kiadása tekintetében a döntés mintegy tíz nap múlva várható.

Az üdvözlésekre a sakkzók nevében Dalmy Barna, a Debreczeni Sakkör alelnöke válaszolt, melyben kiemelte a Csarnok áldozatkészségét és köszönetet mondott a verseny sima, pártatlan lebonyolításáért.

A díjak kiosztását uzsonna követte, amellyel a Csarnok a játékosokat vendégelte meg.

A verseny ilyenformán minden tekintetben fényesen sikerült és a debreczeni sakkélet fellendítéséhez nagymértékben hozzájárult.

let értelmében a bizottságok hivatalbeli munkája részére helyiséget ad és a felmerülő költségeket a házipénztár terhére viseli. Ugyancsak a város a bizottsági tagoknak működési napokon személyenként 30 korona napidíjat fizet.

Fórum.

Nyilatkozat.

A Tiszántúli Hírlap 1921 július hó 21-iki számában „Barátságos arcol” című közleményre vonatkozólag az alábbi nyilatkozat közzétételét kérem:

A debreczeni törvényszéktől 1919 augusztusában távoztam el sátoraljai helyi gazdaságom megtekintése végett, zsebemben egy hazafias misszióra vonatkozó iratokkal, amelyek sok veszelő közt rendelkezési helyükre juttattam. Tanu rá dr. Haendel Vilmos egyetemi tanár ur. Az ingatlanaimon a kommün által okozott pusztítások láttára áthelyezésemet kértem a sátoraljai helyi kir. járásbíróshoz, ami meg is történt. Onnan a szigorított oláh korridor megszünte után, 1920 tavaszán, tudtam csak visszatérni Debreczenbe, ahol Szomjas Gusztáv főispán ur felhívott, hogy mellette a főispáni titkári teendőket lássam el. Ekkor tudtam meg azt is, hogy a debreczeni törvényszéknél a minden tisztviselő ellen megindított igazoló eljárás ellenem távollétem miatt nincs befejezve. E körülményt nyomban bejelentettem a főispán urnak, kérvén, hogy megbízatásomat az igazoló eljárás befejeztéig függesse fel. A főispán ur az ügy összes részleteit megvizsgálta s kijelentvén, hogy ellenem kompromittáló jelenségeket nem észlelt, s ugy is minden köztisztviselő igazolás alatt áll, felhívott, hogy új állásomat haladéktalanul foglaljam el. E megtisztelő fehérvásra, minthogy az igazoló eljárást a bíróságnál többszöri sürgelő kérésemre sem tudtam ilyen rövid idő alatt befejeztetni, anélkül, hogy állásomról lemondtam volna, a jegyzői állástól való felmentésem mellett a közigazgatási szolgálatba léptem át. Természetesen új felelősi hatóságomhoz tették át az igazolási ügyet is, ahol a vármegye közigazgatási bizottsága, amely vármegyei tisztviselőkből, különböző állami főtisztviselőkből és független magán emberekből állott,

részletes és alapos vizsgálat után 9—1920. számú határozatával a kommün alatti egész magatartásom tekintetében egyhangulag igazolt.

A Szóllós Armin ural folytatott bizalmas tárgyalásom hazug rágalom, mert én a nevezett ural soha életemben nem beszéltem s őt nem is ismerem. Igazolási ügyem összes adatait bárkinék rendelkezésére bocsátom, annak nyilvános tárgyalása miatt nem fogok vérbe borult szemmel rikoltozni, mert nekem nincs takarni valóm. A Tiszántúli Hírlap fenkölt keresztvén szellemét, magyaros igazmondását és finom modort úgyan utólrmi nem tudom, azonban, ha akár Reitz János sülyedő hajójának, akár másnak arra van szüksége, hogy belém kössön, szívesen rendelkezésére állok és minden ütésre visszaütök. A számonkérést különben minden vonatkozásban megindítottam.

Megjegyzem végül, hogy a nyilatkozat közzétételét a „Hajdudföld” felelős szerkesztője megtagadta.

Debreczen, 1921 július hó 21-én.

Dr. KOVÁCS BÉLA,

Hajdu vármegye aljegyzője, főispáni titkár.

↓ SZÍNHÁZ ↓

Érdekes színházi hírek. D'Arrigó Kornél, a Király-színház bonvivántja, tegnap este Debreczenbe idözött. D'Arrigó Kornél legutóbb Miskolcon és Egerben vendégszerepelt. — Kardoss Géza a Csokonai színház igazgatója, Budapestről hazaérkezett és dolgozik a jövő szezon előkészítésén. — A Vigszínházból — mint értesülünk, rövidesen mozi lesz. Ezzel megszűnik Debreczen második színháza, amely így csak a háborus konjunktúra ideje alatt s ugy tudott valamiképp reuzálni, hogy a Csokonai színház társulata tartott előadásoka benne. Mint külön színház semmiképpen fenn nem állhatott. — A fővárosi sajtó egyre sürűbben foglalkozik a vidéki színházak nyomozó helyzetével s arra a konkluzióra jut, hogy a városoknak hathatósabban kell támogatni színészüket.

Sarkadi Tarka színpada. Ma pénteken mutatja be szenzációs új mű-

sort a sok változatosság mellett. Szinre kerül a „Párisi történet” eredeti grand gignof Sarkadi és Belákkal a főszerepben és „Krausz ur a szeparéban” című fenomenális bohózat, amelyet még tarkit Fiedler mester új trükkje a Beszélő kéz. A kis Sarkadi Juliska új magánzáma Marosival, Krajovszky apache száma és sok más újabb szenzáció. Szombaton, 23-án nyílik meg a Fehér teremben az Amerikai bar tabarin, szintén családi alapon Marosi Vili vezetése mellett.

Magyar leventék. A magyar hadsereg fejlődését a legrégebb időktől napjainkig mutatja be Vasárnap az Uránia filmen.

Gróf Mephisto, dráma 5 felvonásban. Garamszeghy Sándor, Muzsnay Béci, Szemere Árpád, Pilinszky Zsigmond, Horváth Zoltán ma az Apollóban.

Városi közgyűlés előkészítése.

Debreczen sz. kir. város jog- és pénzügyi bizottsága Csóka Sámuel polgármesterhelyettes, majd Vásáry István tanácsnok elnökölete alatt ülést tartott csütörtök délután, amikor több közgyűlés elé kerülő ügyet tárgyalt le.

A közgyűlés javasolja a közgyűlésnek, hogy a Hajdu vármegyei és Debreczeni Gazdasági Egyesület által a vagyonváltás méréséklése iránt a pénzügyminiszternek átadott feliratot támogassa.

Stégmüller Árpád indítványára javasolja a közgyűlésnek, irjon fel a pénzügyminiszterhez, hogy oly esetekben, amikor eddig lakás céljaira nem szolgált, vagy lakhatatlanná vált épületeket lakás céljaira alkalmassá tesznek, az épületek részére 6 évi házadó mentességet engedélyezzen.

Javasolja a bizottság, hogy Hammerstaedt János zeneiskolai tanár részére, aki ezidőszert az igazgatói teendőket is ellátja, az igazgatói és tanári fizetés között fennálló különbséget adja meg.

A világitási bizottság előterjesztést tett, hogy Aberle Raimund főmérnök részére, aki 1920 április 20. óta Debreczeni Jenő igazgatót helyettesítette és érdemes munkát végzett, nehéz helyzetben vitte a világitási vállalat ügyeit, adja meg a közgyűlés az igazgatói fizetést. Mivel a tanács ezt teljesíthetőnek nem találta, a felügyelő bizottság jutalomképpen 20 ezer korona megszállását hozta ujonnan javaslatba. A jog- és pénzügyi bizottság hosszas vita után, mérlegelve Aberle Raimund érdemeit, 10 ezer korona jutalom megállapítását javasolja a közgyűlésnek.

Hosszas vita során tárgyalták a ló- és fogattartás, valamint a fuvar-áttalányok kérdését. A jog- és pénzügyi bizottság javasolja a közgyűlésnek, hatalmazza fel a tanácsot arra, hogy indokolt esetben egészen 1000 koronáig magasabb lóattartási általányt állapíthasson meg egészen szeptember haváig, addig pedig egyenként bírálja el, hogy kinek milyen lóattartási általányra lehet igénye, figyelemmel arra, hogy igen sok fogattartó tisztviselőnek a város földet adott, ahol a szükséges takarmányt termelheti.

SPORT

DVSC—DKASE. Vasárnap délután barátságos mérkőzést tart a két csapat az ügetőtéri pályán. Tekintve, hogy a bajnokság első és második helyezette találkozik, sportkörökben a mérkőzést érdeklődéssel várják.

A Debreczeni Munkás Testdöz Egyesület ma, pénteken este 8 órakor választmányi ülést tart.

A DSC felkéri az I. csapat játékosait, hogy pénteken reggel mérkőzés végett fél 9 órára a vasutaspályán jelenjenek meg. Felállítás: Matinovich, Horváth, Kuellacek, Kelemen, Adorján, Ehrmann, Krausz, Weisz II., Jeney, Bernáth, Klein D. Tartalék: König, Takács, Sugár.

DSC II—BTE ifj. 5 : 1 (4 : 1). A DSC góljait Weisz II. (3), Ehrmann és Bernáth rúgták. A BTE gólját Fehér III. rúgta. A DSC 10 emberrel is állandó fölényben volt, a II-ik csapat játékosaival megspékelt BTE ifj. ellen. A DSC legjobb emberei a Weisz testvérek, Sugár, Rubin voltak. Mig a BTE-ben Fejér és Kalmár tűnt ki. Bíró: Fehér Miklós (BTE).

EBYHÁZ ÉS ISKOLA

Presbyteri gyűlés. A debreczeni református egyház szombaton, délután 3 órakor az egyház tanácstermében presbyteri gyűlést tart dr. Baltazár Dezső püspök lelkészelnök és Nagy József főgondnok elnöklésével. Fontosabb tárgyak: A gazdasági bizottság javaslata néh. Kovács József volt főgondnok 6000 K hagyományáról. — Előkészítő bizottság javaslata 4 vallásaitól-lelkész választására. — Az iskolaszék bemutatja az öt férfi tanítói és egy tanítónői állásra beérkezett pályázatokat. Az öt férfi tanító és egy tanítónő megválasztása.

Presbyteri értekezlet. Pénteken délelőtt 11 órakor presbyteri értekezlet lesz a református egyháznál megüresedett 5 férfitanítói és 1 tanítónői állás betöltése tárgyában.

Meghívó.

A Kiskereskedők Árubeszerzési Részvénytársaság debreczeni bejegyzett 1921 évi július hó 31. napján délelőtt 10 órakor a részvénytársaság Piac-utca 60. sz. alatti helyiségében

RENKIVÜLI KÖZGYŰLÉST

tart, melyre a t. részvényesek azzal hivatnak meg, hogy amennyiben a közgyűlésen megjelenni és szavazati jogukat gyakorolni kívánják, tartoznak részvényeiket le nem járt szelvényekkel együtt a társaság pénztáránál legkésőbb 1921 július hó 23. napján letétbe helyezni.

Tárgysorozat.

1. Igazgatóság indítványa az 1921. évi május hó 5-iki közgyűlésen hozott határozatok hatálytalanságának megállapítása, illetve ezen határozatok hatályon kívül helyezése tárgyában.

2. A kereskedelmi törvény 187. §-a értelmében határozathozatal a társaság további fennállása, avagy feloszlása tárgyában.

3. Igazgatóság indítványa a társaság alaptörvényének, a 170. kor. névértékű részvényeknek darabonként 10 koronára való lebélyegzése, — továbbá 3 darab 10 korona névértékű részvény bevonása és megsemmisítése útján 1.000,110 koronáról 58,800 koronára való leszállítása iránt.

4. Igazgatóság indítványa ezen 58,800 korona alaptörvényének 9706 darab 200 korona névértékű részvény kibocsátásával két millió koronára való felemelése és a 10 korona névértékű részvényeknek huszdarabonként 200 korona névértékű részvényekké egyesítése iránt.

5. Igazgatóság indítványa a régi alapszabályok félretételével új alapszabályok alkotása iránt.

6. Igazgatóság és felügyelő bizottság lemondása és határozat ezek felmentése tárgyában.

7. Új igazgatóság és felügyelő bizottság megválasztása 3 évre.

Debreczen, 1921 július 21.

Az igazgatóság.

Árverési hirdetmény.

Ad. 571—1921. szv.

A debreczeni református kollégium tulajdonát képező

1. Péterfia-dűlőben fekvő 8 holdas szántóföld.

2. A Fancsikán fekvő 25 hold kaszáló és szántóföld.

3. Az Ondód, Fáy-dűlő 4. sz. alatti Miklóssy-féle 59 holdas tanyabirtok.

4. Ugyanott a 7. sz. alatti Miklóssy-féle 37 holdas tanyabirtok.

5. A Pusztalep—kösülszegi határban fekvő Uszó-féle 4. sz. alatti 39 holdas tanyabirtok

1921 október 1-től kezdődő 3 évre nyilvános szóbeli árverés útján haszonbérbe fog adatni. Az árverés a kollégium kisebbik tanácstermében f. évi augusztus hó 2-án d. u. 3 órakor fog megtartatni.

Részletes árverési feltételek s az ingatlanoknak leltárai a kollégium számvevői hivatalában megtekinthetők.

Debreczen, 1921 július 20-án.

Varga Pál, Márk Endre,
koll. számvevő, koll. ügyész.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. SZATAI FERENC.

KIADJA:

Debreczen sz. kir. város és a Tiszántul ref. egyházkerület könyvnyomda-vállalata.

Vasuti menetrend

füzetes kiadása.

ARA 40 KORONA.

Hivatalos, kiadás, mely magába foglalja a megszállott területek menetrendjeit is és október hó 1-ig marad érvényben. — Kapható a

„MÉLIUSZ” könyvkereskedésben.

Tiszántuli Pénzváltó Bank

árubizományi és általános ügynökség
Reinbold, Szilágyi és Társai
Debreczen, Csapó-utca 19. sz.
oo Telefonszám 566. oo

TÜZIFA.

Iparvállalatok, hentes és péküzemek, szállodák, vendéglők, testületek, bérházak és magánosok most lássák el magukat az üzeműkhöz és a téli fűtési szezonban szükséges tüzfával, mert az őszi áruszállítások miatt a tüzifa szállítása ismét nehézségekkel fog járni, drágább is lesz és még sem lesz fa. Most még akadálytalanul lehet szállítani, aránylag olcsón; cégünk bármily mennyiségű prima 2—3 éves vágásu, egészséges

bükk-hasábfát

szállít vaggontételekben a legelőnyösebb feltételek mellett. Megrendelések irodánkban egész napon át eszközölhetők. oo oo oo

DOLLÁR szokol, lei és mindenféle arany és ezüst pénz vételése és eladása

Tőzsdéi megbízások. Külföldi kifizetések (Devizák).

RANKAI bankirodája

Debreczen, Degenfeld-tér 6. szám (Kenyérfiac). Telefon szám 209. és Piac-utca 67. szám (Frohnerszálloda). Telefon szám 407.

Debreczen város és a Tiszántul ref. egyházker. könyvnyomda-vállalata

Saját készítésű

CIPŐK

tiszta színanyagból

a legolcsóbban beszerezhető készen vagy mérték után!

GRÜNVALD CIPŐÜZEM,

Kossuth-utca 8., Sas-utca 4. sz. (Kölcsönössegélyező-palota.)

Minden nálam vásárolt cipőt, ha idő előtt elszakad, úgy teljesen ingyen javítom.

Vásárlásnál hivatkozzunk az Egyetértés hirdetéseire

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetők díja bétárazatban 10 szög 15 koroná, minden további szög 1 K 50 ML. Vasárnap 10 szög 20 kor., minden további szög 2 kor. Vasárnap betárazat szögét azonos létszáron kell megfizetni. Vidéki apróhirdetők díj postabélyegekben is beküldhető. Hirdetést mindenkor déli 12 óráig kérjük feladni. Telefon szám: 4.

Allást keresők, valamint akiknek alkalmazottra van szükségük házvevők

vagy

akik házukat el akarják adni,

eredményt csak úgy érnek el, ha megfigyelik az

„Egyetértés”

hirdetési rovatát, mert ottan mindent biztosan megtalálnak, amire szükségük van. ++++++

Ajánlat

Csuz és köszvény

ellen legjobb a híres Király balzsam. Kapható a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszer-tárában, a színház mellett. 2924

Világos plúce

utca nyíló, főbb melékutcában átadó. Cím a kiadóban. 3016

Kárplósmester,

menekült, javításokat elsőrendűen és legolcsóbban készít. Kéri a nagyérdemű közönség szíves pártfogását. Máv. külső fatér, Kocsiszám 210,228. 3018

Paplanvarrodában minden szakmámbeli munkát készítek szépen, jutányosan, kész paplanok állandóan raktáron. Debreczeni, Kossuth-utca 11. 2996

Poloskairtást

vállal felelősséggel Ráthonyi Gábor, hatóságilag engedélyezett poloskairtó, Czegléd-u. 18. sz. 3021

Egy

jobb családól való fiatal asszony, ki a háztartás minden ágát érti, házvezető nőnek ajánlkozik. Csillag-u. 14. sz. 3015

Jó házikosztra

abonenseket felveszek. József kir. herceg-utca 17. 3017

Nagyobb

vidéki lapok részére hirdetéseket fel e z az „EGYETÉRTÉS” kiadóhivatala.

Kereslet

Géplakatos

tanulók felvételnek — Arany János-utca 37, Ehrenreichtal. 2903

Perfekt

gyors- és gépirónót keresünk. Fehér Andor és Társa Kereskedelmi R.-T. Arany János-utca 2. sz. földszint 1. 3029

Elveszett

egy keleti gyöngyosr kedden délután. Megtaláló magas jutalom-ban részesül Török Bálint-u. 2. alatt. 3019

Eladás

Egy

modern fodrászberendezés eladó. Cím Széchenyi rőfőkereskedő, Hajduböszörmény. 3008

Makulatur

5 kg-os csomagban eladó a kiadóhivatalban.

Az Egyetértés szerkesztőségének és kiadóhivatalának a telefonszáma 4.

Tiszántuli Pénzváltó Bank

Reinbold, Szilágyi és Társai, Telefon: 566.
Debreczen, Csapó-u. 19. sz.

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával, bevált:

Mindenféle külföldi pénznemeket, arany- és ezüst érmeket, idegen értékű csekket, utalványokat stb. a legmagasabb napi árfolyamon.

Értéktőzsdéi megbízásokat vállal, külföldi átutalásokat teljesít a legelőnyösebb feltételek mellett. (Devizákat és külföldi kifizetéseket vesz és elad.)

Szappanosoknak szállít prima olvasztott fagygyut, csontsirt a legolcsóbban.

Timároknak pedig folyékony és szilárd tölggyakivonatot (tannint), olvasztott fagygyut, halzsirt, cserzőanyagokat stb.

Gép- és motorüzemek itt szerezhetnek be legolcsóbban henger- és kenőolajokat, benzint, gépszirt, szijjakat stb.

Tüzifát (cser, tölggy és bükkhasáb) vegontételekben szállít.

Terményeket (buzát, rozsot, árpát, zabot, tengerit és hüvelyeseket) vásárol a legmagasabb napi áron.